

Przodki/Ancestors

Agnieszka Brzeżańska, Romuald Demidenko,
Kaja Prusinowska

Dokumentacja złożona do konkursu
na kuratorski projekt wystawy w Pawilonie Polskim
na 61. Międzynarodowej Wystawie Sztuki
w Wenecji w 2026 r. (fragment)

**AGNIESZKA
BRZEŹAŃSKA**

Godło:
31N24W

*PRZODKI /
ANCESTORS*

KURATORSKI PROJEKT WYSTAWY
W PAWILONIE POLSKIM
NA 61. MIĘDZYNARODOWEJ
WYSTAWIE SZTUKI
W WENECJI W 2026 ROKU
/PRACA KONKURSOWA

CURATORIAL EXHIBITION PROJECT
IN THE POLISH PAVILION
AT THE 61ST INTERNATIONAL ART
EXHIBITION IN VENICE IN 2026
/ COMPETITION ENTRY

PRZODKI

Wystawa Agnieszki Brzeżańskiej w Pawilonie Polskim zaprasza do podróży tropem kosmicznej genealogii, w której to co ludzkie łączy się z nie-ludzkim, a to co przeszłe z teraźniejszością i przyszłością. Przekraczając granice gatunkowe, łącząc rzeźbę i malarstwo, zainspirowana dawnymi mitami i zapomnianymi rejestrami wiedzy artystka tworzy niezwykłą instalację. To przestrzeń refleksji nad dziedzictwem Ziemi i jej otoczenia — temporalnością i ludzko-nieludzkim relacjom.

Weneckie Giardini to park zbudowany przez Napoleona na mokradłach. Teren, na którym dziś stoją pawilony narodowe należał do przyrody — w tym tej wodnej. To z niej — niczym z wykopalisk — Agnieszka Brzeżańska wydobywa *Przodki*: organiczne relikty, przywodzące na myśl skamieliny. Wyciągając je na światło dzienne z bagien i prezentując w Pawilonie Polskim niczym w sali muzealnej, artystka podkreśla, że trudno oddzielić to co ludzkie, od procesów, substancji, ksenobiotycznych związków chemicznych i pradawnych systemów wodnych świata bardziej niż ludzkiego (por. *transcorporality* Stacy Alaimo).

W przygotowanej specjalnie z myślą o Pawilonie pracy Brzeżańska sięga po większą niż zwykle skalę — uniwersalizując opowieść o dawnych, (poza)ziemskich bytach i planetarnej świadomości — wątkach obecnych w jej twórczości od lat. W centralnej części ekspozycji znajduje się rzeźba-fontanna. Przedstawia ona skupisko półabstrakcyjnych form przypominających istoty w ruchu, jakby wyłaniające się z wodnego żywiołu lub osuwające się w jego głębię. Akwaticzne środowisko staje się areną narodzin i przemian. W relacji do osoby zwiedzającej obecność wody przekształca przestrzeń w chłodzącą, zmysłową instalację, angażującą ciało i prowokującą do odnalezienia własnych skojarzeń.

W otoczeniu rzeźby-fontanny rozmieszczone są małe obiekty z cyklu *Przodki*. Przedstawione w półabstrakcyjnej, ameboidalnej postaci — wymykają się podziałom gatunkowym. Przypominają skamieliny lub organiczne relikty. Symbolicznie mogą być zinterpretowane jako alegoria mikrobiomu — złożonej sieci bytów, które nie tylko podtrzymują życie na Ziemi, ale również kolonizują ludzkie ciała.

Tłem całej instalacji będzie malowany fryz w formie lamperii, wykonanej z jednej, nieprzerwanej linii. Naścienna dekoracja oparta na szkicu artystki, odwołuje się do tradycji zdobienia wnętrz, w których obraz pełnił nie tylko funkcję dekoracyjną, lecz przede wszystkim stawał się nośnikiem znaczeń. Integralną część wystawy stanowi instalacja dźwiękowa stworzona we współpracy artystki z Kają Prusinowską — śpiewaczką i badaczką pieśni tradycyjnych. Nad fasadą Pawilonu Polskiego zawieszona jest Flaga Ziemi, którą Agnieszka Brzeżańska zapożycza od Jamesa Cadle'a i prezentuje przy okazji realizacji swoich działań w różnych miejscach.

Prezentowana wystawa kreśli mapę więcej-niż-ludzkiego dziedzictwa, które staje się postulatem konieczności zaistnienia międzygatunkowych aliansów i dostrzegania współzależności w otaczającym nas świecie. Brzeżańska zręcznie stosuje metaforyczną narrację dotyczącą aktualnego polikryzysu i dystans wobec gatunku ludzkiego, oferując jednocześnie atrakcyjne wizualnie zaproszenie do refleksji nad pokrewieństwem i odpowiedzialnością wobec świata, ukazanego jako spleciona w postaci antenatów sieć sił ziemskich i zapisanej w materii świadomości otoczenia.

ANCESTORS

Agnieszka Brzeżańska's exhibition in the Polish Pavilion invites its viewers to trace a cosmic genealogy, through which the human merges with the non-human and the past comes back to commune with the present and future. Through an imaginative blend of sculpture and painting, the artist crosses boundaries of taxonomy, drawing on ancient myths and forgotten registers of knowledge to create a striking installation — a space to reflect on temporality, human-nonhuman relations and the legacy of the Earth and its surroundings.

The Giardini della Biennale was built by Napoleon atop a sprawling wetland. This site, which now hosts the foreign pavilions, once fell under the exclusive jurisdiction of nature, mainly its aquatic ecosystems. It is from those submerged landscapes that Brzeżańska excavates her Ancestors — organic relics that resemble fossils. By transferring them from the murky depths of the swamp into the halls of the Polish Pavilion, as if to be presented in a museum, she emphasises that that which we denote as „human” cannot be easily separated from the processes, substances, xenobiotic chemical compounds, and primordial hydrological systems of the more-than-human world (cf. Stacy Alaimo's transcorporeality).

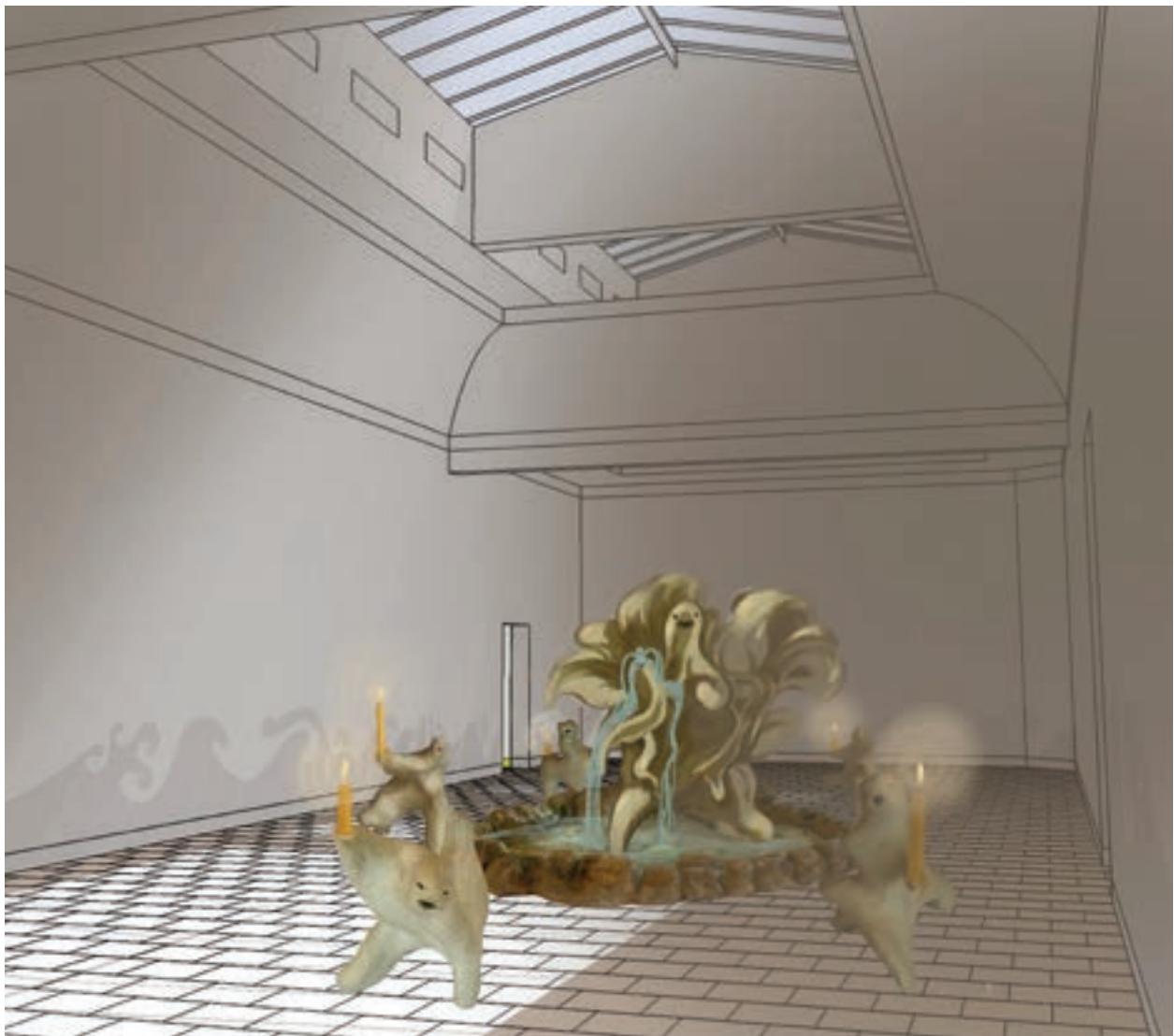
For this specially commissioned work, Brzeżańska adopts a larger-than-usual scale, universalising the themes of ancient, (extra)terrestrial beings and planetary consciousness which have long been present in her work. From the centre of the installation emerges a sculpture-fountain: a cluster of semi-abstract forms that resemble figures in motion, either rising from or dissolving into a liquefied source. This aquatic environment becomes a site of genesis and transformation. In relation to the visitor's body, the presence of water turns the exhibition space into a cooling, sensuous installation – one that invites embodied engagement and provokes personal associations.

Surrounding the fountain are small sculptural forms from the Ancestors cycle. Presented in semi-abstract, amoeboid shapes, they resist classification. In their affinity with fossils or organic relics they can be symbolically read as an allegory of the microbiome — the complex web of life forms that not only sustains life on Earth but also colonises human bodies.

A hand-painted lamperia, or dado, fills out the background of the installation. Taking the form of a frieze, in turn constituted by a single, continuous line, it draws on traditions of interior decoration, where imagery served not only ornamental but also narrative and symbolic purposes. An integral part of the exhibition is made up by a sound installation, created in collaboration with Kaja Prusinowska — a singer and researcher engaging with folk music traditions. Above the façade of the Polish Pavilion hangs the Earth Flag, which Agnieszka Brzeżańska borrows from James Cadle and displays in connection with her projects in various locations.

Godło:
31N24W

This exhibition unearths a map of more-than-human heritage and interspecies alliances, thus becoming a call to recognise the interdependence that surrounds us. Through a deft use of narrative metaphor, Brzeżańska approaches the current state of polycrisis while offering a visually enthralling invitation to reflect on kinship, continuity and responsibility to a world posited as an ancestral network of earthly forces embedded in an all-pervading material consciousness.

Godło:
31N24W

